

တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အလံာ်က့

Newborn Hearing Screening Fact Sheet — Karen

တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူတၢ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်

တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူတၢ် မ့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီတဖၣ်တမံၤလၢ တၢ်နၢ်ဘျီၣ်အပတီၢ်လၢနၢ်ဟူ တၢ်စံးကတိၤတၢ်အသိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ မ့ၢ်တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူတၢ်တခါလၢ ကြးဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အီၤ လၢအဆိအချ့ဖဲအိၣ်ဖျၢၣ်သီလီၤဝံၤ ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီဒီးသွၣ်စံးအိၣ်ကစံးက့ၣ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်သမံထံမၤကွၢ်
သွၣ်စံး

တၢ်သမံထံမၤကွၢ်
သွၣ်စံးအိၣ်က
စံးက့ၣ်

တၢ်သမံထံမၤ
ကွၢ်တၢ်နၢ်ဟူ

ဘၣ်မနုၤယိလၢတၢ်မၤကွၢ်တၢ်ဟူတၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်လဲၣ်

မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢ ကသုၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အလံာ်က့ တၢ်ကီၢ်တခါတမံၤလၢလၢအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်လၢအဆိအချ့ မ့ၢ်လၢတၢ်စံးကတိၤဒီး ကျိၣ်ဂ့ၢ်ဝီစးထီၣ်သးဖဲတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီဝံၤန့ၣ်လီၤ။ ဖိသၢ်တဂၤလၢ အတၢ်နၢ်ဟူတၢ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တခါတမံၤလၢတၢ်သ့စံးကတိၤတၢ် ဒီးကျိၣ်ဂ့ၢ်ဝီစးမ့ၢ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိအီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဖိသၢ်ဆံးတဂၤ အတၢ်နၢ်ဟူတၢ်မ့ၢ်ဟးဂီၤကွၢ် ညိၣ်နီၣ်မိၢ်ပၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးတဖၣ်အါဒ်အါဂၤလၢအတၢ်နၢ်ဟူတၢ်ဟးဂီၤကွၢ် ဒိၣ်ဆါဘၣ်တၢ်ကလုာ်သီၣ် ဖးဒိၣ်ဒီးဖျါလၢခိးဒိကန့ၣ်ကွၢ်တၢ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သမံထံမၤကွၢ် ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤကွၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီအဘၣ်ဆါဘၣ်ကတီၢ် မ့ၢ်ကျဲး ထဲတဘီလၢ ကသုၣ်ညါဘၣ်ဆိတၢ်နၢ်ဟူတၢ်ဟးဂီၤ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သုၣ်ညါဘၣ်လၢန့ၣ်အတၢ်နၢ်ဟူတၢ်ဟးဂီၤကွၢ် ဖဲလၢအ သးန့ၣ်ဆံးဒီးကတီၢ်ခါန့ၣ် ကမၤစၢၤဘၣ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဆံး လၢတၢ်ယုၣ်ထီၣ်ကျဲးတဖၣ်လၢ ကစံးကတိၤ ဆဲးကျါဆဲးကျါလီၤသး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ကသမံထံမၤကွၢ်ဘၣ်ယဖိဆံးအတၢ်နၢ်ဟူဒ်လဲၣ်ဒီးအခါဖဲလဲၣ်

တမ့ၢ်တၢ်ဒီးသီးလီၤသးဒီးတၢ်မၤကွၢ်တၢ်ဟူတၢ်လၢဖိသၢ်နီၣ်ဒိၣ်ဒီးပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ်အသိးဘၣ် တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ် အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူတၢ် တလိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဆံးအတၢ်ပၣ်ယုၣ်တလိၣ်ပၣ်ယုၣ်ထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်သမံထံ မၤကွၢ်အပိးလီၤဆံးဆဲးဖိတခါ ကဒုးသီၣ်တၢ်ကလုာ်အကဟံၣ်လုး ဖဲတၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်လၢန့ၣ်ဆံးအန့ၣ်ပုၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်နၢ်ဟူတၢ် အန့ၣ် ဒိၣ်ဆါတၢ်အသိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢခါကတီၢ်အံၤ ကျဲးအိၣ်ခဲဘီလၢတၢ်စုးကါဘၣ်အီၤလၢ တၢ်သမံထံမၤကွၢ်ဖိသၢ် အိၣ်ဖျၢၣ်သီအတၢ်နၢ်ဟူတၢ် အဂီၢ် မ့ၢ်ဝဲ otoacoustic emission (OAE, တၢ်ကလုာ်သီၣ်န့ၣ်လုၢ်ပုၤ) ဒီး automated auditory brainstem response (AABR, ခိၣ်န့ၣ်တၢ်နၢ်ဟူအစုၣ် ဒိၣ်ဆါဒ်အတၢ်) န့ၣ်လီၤ။ ကွၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၣ်လၢအလီၤခဲတက့ၢ်

တၢ်ကြးမၤ တၢ်သမံထံမၤကွၢ် လၢအဆိအချ့တသ့ဖဲအသ့ ဒီးဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢဘၣ်မၤဝံၤလၢပုၤအီၤတချုးလၢန့ၣ်ဆံးပုၤထီၣ် တလါန့ၣ်လီၤ။ နမ့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဆံးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ပုၤ တၢ်ကြးမၤ ဂံၢ်ဒိၣ်ထံး တၢ်သမံထံမၤကွၢ်တၢ်တချုးလၢ န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဆံးက့ၤဘၣ်ဆူဟံၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သမံထံမၤကွၢ်တၢ်နၢ်ဟူတၢ် န့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဂ့ၢ်ကတၢ်ဖဲန့ၣ်အသးမ့ၢ်အိၣ်ဂၢ် အခါ ဟၢဖဲပုၤအခါဒီးတၢ်မ့ၢ်ဘၣ်အီၤခါန့ၣ်လီၤ။

တၢ်အစၢတဖၣ် အခိပညီမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်

န့ၣ်မ့ၢ်ဒီးန့ၣ် PASS အစၢ, ဒီးတၢ်သမံထံမၤကွၢ်တၢ် မ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢန့ၣ်အတၢ်နၢ်ဟူန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒ်အညီန့ၣ် လၢအဆါကတီၢ်ဝဲန့ၣ်အယိလီၤ။ မ့ၢ်လၢတၢ်နၢ်ဟူတၢ်န့ၣ် အိၣ်ထီၣ်သ့ ထီၣ်ရီၤ တဘျီ လၢန့ၣ်တၢ်အိၣ်မူအပူၤ, ဒီးဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, အရဲဒိၣ် လၢန့ၣ်ကတဲသကိးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်သး တၢ်နၢ်ဟူတၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တတုၤထီၣ်ဘး ဒီးတၢ်ပညီၣ်ကွၢ်ဖိလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ ဒီးပုၤ ဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်လီၤ။

န့ၣ်မ့ၢ်ဒီးန့ၣ် REFER အစၢ တၢ်သမံထံမၤကွၢ် ဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ အလီၤအိၣ်လၢကဘၣ်မၤကွၢ်သးဆူညါ ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢန့ၣ်ဆံး န့ၣ်ဟူတၢ်ကလုာ်သီၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဂ့ၢ်လဲၣ် လၢအမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢတၢ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးကျိၣ်ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ။ နကသံၣ်သရၣ်ကရဲၣ်ကျဲးစၢၤလီၤတၢ်သ့ၣ်ဆါကတီၢ်တဘျီ လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲပိၣ်ထွဲထီၣ် အဂီၢ် လၢအဆိအချ့န့ၣ်လီၤ။

OAE ဒီး AABR မေးတင်ဒ်လဲန့်.

ဖဲတင်မေး OAE နှို, တင်ကထာနင်လီဝဲ ရေးဘျာ အဘျဉ်အစိုးနီဖိလီ န်တခီစိုဉ်အပူ လာကဆွာဃီ တင်သိုဉ်ကဖီလီဒီး ထိုဉ်ကွာ တင်သိုဉ်ကဒါကွာ (echo) လာအခိုဉ်ထီဉ် ဖဲနီမေး တင် ဒ်အညီနီ အခါ နှိုလီ. ဖဲတင်မေး AABR အခါ, တင်ဒီနီ (earphones) ကဆွာဝဲ တင်ကလုာ်သိုဉ်တဖဉ် နှိုလီ. တင်ကဟ်လီ တင်မေးကွာတင် (Sensors) တဖဉ်လဲ ဖဲသိုဉ်အခိုဉ်ဒီး အနီ လာကမေးကွာဝဲလဲ မှီဖဲသိုဉ်အတင်နီဟူ န်ဘိတဖဉ် ခီဆာဝဲ တင်ကလုာ်သိုဉ် ဒ်လဲဉ်နှိုလီ. လဲ OAE ဒီး AABR ခံခါလင်အဂီ, ခိုဉ်ဖျာထာဉ် ကထိုဉ်ကွာဝဲလဲ မှီတင်အစာနှို ဖျီ (PASS) မှတမ့ ဆွာထီဉ်ဆူညါ တပတီ (REFER)/တဖျီဘျဉ်နှိုလီ.

တင်နီလီယုသ့ညါဆိတင်နီဟူတင်ဒီးတင်ဘျီဘဉ် လီဆိတင်အတင်တီကျဲ

Early Hearing Detection and Intervention (EHDI, တင်နီလီယု သ့ညါဆိတင်ဟူးတင်ဒီးတင်ဘျီဘဉ်လီဆိတင်) တင်တီကျဲ မေးတင်လဲ တင်ယုသ့ညါဖဲသိုဉ်ဆဲးအိုဉ်ဖျဉ်သီတဖဉ် လဲအိုဉ်ဒီး မှတမ့ လီဘဉ်ယိုဉ် လဲ ကအိုဉ်ဒီးတင်နီဟူတင်ဟးဂီကွာ အဂီဒီးနီကျဲဘဉ်ဟံဉ်ဖဲဃီတဖဉ် တင်ဘျီဘဉ်လီဆိဒီးဒုတင်အတင်မေးတင်လဲအကြးဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်နှိုလီ.

EHDI တင်တီကျဲအတင်ပညိုဉ်အဂီ မှီဒ်သီးဖဲသိုဉ်ဆဲးတဖဉ်ကဒီးနီ ဘဉ်-

- တင်သမံထဲမေးကွာတင်နီဟူတင်တချုးသးနီဉ်ပွဲ 1 လဲ
- တင်သမံကွာယုသ့ညါဆိတင်တချုးသးနီဉ်ပွဲ 3 လဲ
- တင်နီလီဘျီဘဉ်ဖဲဒ်ဆိတင် စးထီဉ်သးတချုးသးနီဉ်ပွဲ 6 လဲ

Minnesota အ EHDI တင်တီကျဲ ပှ်ယဲသန့ အိုဉ်ဒီးတင်အိုဉ်ယာတ ဖဉ်လဲမိပ် ပုရဲဉ်ကျဲတင်တဖဉ် ဒီးပုကံစိစါနီတဖဉ် အဂီနှိုလီ. မိ ပ်တဖဉ် မေးလီနီပင်အါထီဉ်သးဘဉ်ယးဒီး EHDI တင်မေးကျဲကျဲသ့ ယု ကွာတင်ဂုာ်တင်ကျဲလဲကနဲကျဲကျဲစါအီ လဲတင်ယုသ့ညါဒီးတင်ဘျီဘဉ် လီဆိဒီးဒုကွာတင်နီဟူတင်ဟးဂီကွာအဂုာ်သ့ ဒီးကသိုဉ်သရဲလီဆိတင်နီ ဟူဂုာ်ဒီးတင်ကုာ်ဘဉ် ကုာ်သ့အလီအိုဉ်ယာတဖဉ်လဲအတင်လီပုသ့ နှိုလီ. ပှ်ယဲသန့ထဲဟ့ဉ်စိုဉ်ကီးဝဲတင်ဂုာ်တင်ကျဲလဲကမေးတင်မိပ် တ ဖဉ်ဆဲးကျဲဘဉ်လီသးဒီးလီကဝီပုတဝါတင်ဆီဉ်ထွဲမေးတင်ဟံဉ်ဖဲ ဃီဖိတင်မေးကျဲကျဲတဖဉ်လဲအိုဉ်ဝဲအဂီနှိုလီ.

မှီနီနီဟူဘူဇါ.

ကီးနီဉ်ဒီး ဖဲသိုဉ်ဆဲး

1 ဂါလဲ 300 ဂါကျဲလဲ

MINNESOTA အပူ

အိုဉ်ဖျဉ်ထီဉ်လဲအိုဉ်ဒီး တင်နီဟူတင်အပတီ

လဲအတမ့ ဒ်အညီနီအပတီ

လဲတင်ထံဉ်နီအီသ့ခီဖျီဖဲ တင်မေးကွာ ဖဲသိုဉ်

အိုဉ်ဖျဉ်ထီဉ်သီ အတင်နီဟူ အခါနှိုလီ.

တင်သံကွာအဂုာ်ဂါဘဉ်ယးဒီးတင်သမံထဲမေးကွာတင်အဂုာ်အိုဉ်တမံမေးဇါ.

ကီးလီတဲစိဆူ တင်သမံထဲမေးကွာဖဲသိုဉ်အိုဉ်ဖျဉ်သီတင်တီကျဲ ဖဲ (800) 664-7772* မှတမ့ ကွာပတင်ဂုာ်လဲပှ်ယဲဖဲခိုဉ်ဖဲ- www.health.state.mn.us/newbornscreening မှတမ့ www.improveehdi.org/mn

*အိုဉ်ဒီးပုကွဲကျဲဉ်ထံတင်